

**Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Германия Федеративтік Республикасы
Үкіметінің арасындағы Мәдени ынтымақтастық туралы Келісім және оған Хаттаманы
бекіту туралы**

Қазақстан Республикасы Үкіметінің Қаулысы 1996 жылғы 13 ақпан N 192

Қазақстан Республикасының Үкіметі қаулы етеді:

Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Германия Федеративтік
Республикасы Үкіметінің арасындағы Мәдени ынтымақтастық туралы 1994
жылғы 16 желтоқсанда Алматыда қол қойылған Келісім және оған Хаттама
бекітілсін.

Қазақстан Республикасының
Премьер-Министрі

Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Германия
Федеративтік Республикасының Үкіметі арасындағы мәдени
ынтымақтастық туралы
КЕЛІСІМ

Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Германия Федеративтік
Республикасының Үкіметі
екі ел арасындағы достық қатынастарды нығайтуға және өзара
түсіністікті тереңдетуге ұмтыла отырып,

барлық халықтардың ұлттық мәдениетінің қадір-қасиетін тани отырып және екі ел
халықтарының арасындағы мәдени байланыстарды кеңейтуге тілек білдіре отырып,
мәдени алмасу халықтар арасындағы ынтымақтастыққа, мәдениеттерді өзара
байытуға, сондай-ақ басқа халықтардың мәдениетін, рухани өмірін және тұрмыс
укладын түсінуге жәрдемдеседі деп сене отырып,
өзінің тарихи Отанынан тысқары жерде тұратын азаматтардың рухани
сұраныстарын назарға ала отырып,
төмендегілер жайында келісті:

1 - б а п

Уағдаласушы Тараптар өз елдерінің мәдениеті туралы өзара білімдерін тереңдетуге және мәдени ынтымақтастықты барлық салада және барлық деңгейде одан әрі қарай дамытуға ұмтылатын болады.

2 - б а п

Уағдаласушы Тараптар екінші елдің мәдениетімен, әдебиетімен және соларға байланысты басқа да мәдениет салаларымен жақсырақ таныстыруға жәрдемдесетін болады. Осы мақсатта олар тиісті шаралар қабылдайтын және өз мүмкіндіктері шеңберінде бір-біріне мынадай жағдайлар кезінде жәрдемдесетін болады:

- орындаушылар мен көркемөнер ұжымдарының гастрольдері, спектакльдер мен басқа да көркемөнерпаздар бағдарламаларын ұйымдастыру;
- көрмелер өткізу және баяндамалар мен дәрістер ұйымдастыру;
- ынтымақтастықты дамыту және тәжірибе алмасу мақсатында, сондай-ақ конференциялар мен басқа да мәдени шараларға қатысу үшін мәдени өмірдің әртүрлі салалары, атап айтқанда, әдебиет, музыка, ойын-сауық және бейнелеу өнері өкілдерінің өзара сапарларын ұйымдастыру;
- баспалар, кітапханалар, архивтер мен мұражайлар арасында байланыстар орнату, тарихи ескерткіштер мен мәдени құндылықтарды сақтау, қалпына келтіру және қорғау саласындағы, ынтымақтастық, сондай-ақ мамандар мен материалдар алмасу кезінде;
- көркем, ғылыми және арнаулы әдебиет шығармаларын тәржімалау.

3 - б а п

(1) Уағдаласушы Тараптар барлық мүдделі адамдар үшін екінші елдің тілін, мәдениетін, әдебиетін, тарихын және географиясын барлық мүдделі адамдардың оқып-үйрену мүмкіндігін қамтамасыз етуге ұмтылатын болады. Олар тиісті мемлекеттік және жекеше бастамалар мен мекемелерді қолдайтын болады және мәдениеттің жергілікті органдары мен мекемелерінің бастамаларын қолдауды қоса алғанда екінші Уағдаласушы Тараптың өз елінде осы бағыттағы көтермелеу шараларына жәрдемдесетін және мүмкіндік жасайтын болады.

(2) Уағдаласушы Тараптар мектептерде, жоғары және басқа да оқу орындарында, атап айтқанда, тілдің мынадай жолдармен таралуына жәрдемдесетін болады:

- мұғалімдер, лекторлар және маман-консультанттар жіберу;
- оқулықтар, оқу және көрнекі құралдарын беру, сондай-ақ оларды жасау кезіндегі ынтымақтастық;
- екінші Тарап өткізетін дайындық және біліктілігін арттыру курстарына мұғалімдер

мен студенттердің қатысуы, сондай-ақ шет ел тілдерін оқытудың қазіргі әдістемесін қолдану жөнінде тәжірибе алмасу;

- екінші Уағдаласушы Тараптың тілін оқу және тарату үшін радио мен телевизияның мүмкіндіктерін пайдалану.

(3) Уағдаласушы Тараптар екі елдің тарих, география және мәдениет оқулықтарының өзара жақсы түсіністікке жәрдемдесетіндей етіп жазылуына ұмтылатын болады.

4 - б а п

Уағдаласушы Тараптар жоғары оқу орындары, ғылыми және зерттеу мекемелері мен ұйымдары, жалпы білім беретін мектептер мен кәсіптік-техникалық училищелер, мектептен тыс кәсіптік білім беру мен мамандардың біліктілігін арттыру және басқа оқу орындарының ұйымдары мен мекемелері, сондай-ақ олардың әкімшіліктері арасындағы тікелей байланыстарды қоса алғанда ғылым мен білім беру саласында барлық нысандағы ынтымақтастықты қолдайтын болады. Олар осы мекемелердің мынадай салалардағы ынтымақтастығын көтермелеп отырады:

- ғылыми конференциялар мен симпозиумдарға қатысуды қоса алғанда, ақпарат пен тәжірибе алмасу мақсатында өзара делегациялар мен жекелеген адамдар жіберу;

- ақпарат пен тәжірибе алмасу, зерттеулер өткізу, біліктілігін арттыру курстарынан, ғылыми тіл дәрістемесі мен практикасынан өту мақсатында жоғары оқу орындарының ғалымдарын, әкімшілік кадрларын, өндірістік оқыту мұғалімдерін, шеберлерін, аспиранттар, студенттер және басқа да оқып жүрген адамдар алмасу;

- ғылыми, педагогтік және әдістемелік әдебиет, оқу және көрнекі құралдар, ақпараттық материалдар мен оқу фильмдерін алмасу, сондай-ақ тиісті мамандандырылған көрмелер ұйымдастыру;

- екі елдің жоғары оқу орындары мен басқа да мәдени және ғылыми мекемелері арасындағы байланыстарды қолдау.

5 - б а п

Уағдаласушы Тараптар өз мүмкіндіктері шеңберінде екінші Уағдаласушы Тараптың студенттері мен ғалымдарына оқу, біліктілігін арттыру және ғылыми зерттеулер жүргізу үшін стипендиялар беруге ұмтылатын болады, сондай-ақ білім беру және ғылым саласында басқа шаралар алмасуға, соның ішінде келу рұқсатын беруді жеңілдету және қабылдаушы елде қолайлы жағдайлар жасау жолымен жәрдемдесетін болады.

6 - б а п

Уағдаласушы Тараптар академиялық мақсатта пайдалану үшін екінші елдің оқу туралы анықтамаларын, сондай-ақ жоғары оқу орындарының дипломдарын өзара тану шарттарын қарастыратын болады.

7 - б а п

Уағдаласушы Тараптар экономика, атап айтқанда, менеджмент, банк ісі, маркетинг және басқару ауқымында мамандар мен басқа кадрлар даярлау және біліктілігін арттыру саласындағы ынтымақтастыққа зор маңыз береді.

8 - б а п

Уағдаласушы Тараптар қолданыстағы ережелер шеңберінде мұражайларды, кітапханаларды, архивтерді және басқа да сондай мекемелерді көтермелеп отырады және бар мүмкіндігінше материалдарға жол ашылуын жеңілдетуге және оларды ғылыми пайдалануға жәрдемдесетін, ақпарат және құжаттама алмасуды, сондай-ақ архив материалдарынан көшірмелер даярлауды қолдайтын болады.

9 - б а п

Уағдаласушы Тараптар мектептен тыс білім беру саласындағы ынтымақтастықты өз мүмкіндіктеріне қарай қолдауға әзір.

1 0 - б а п

Уағдаласушы Тараптар екі елдің тиісті ұйымдары арасында кино, телевизия және радио хабарларын тарату саласындағы, соның ішінде осы Келісім мақсаттарына қызмет ететін фильмдер шығару және алмасу жолымен, басқа да аудиовизуальдық құралдар арқылы ынтымақтастықты өз мүмкіндіктері шеңберінде қолдап отыратын болады. Олар сондай-ақ кітап басын шығару ісі саласындағы ынтымақтастықты көтермелеп отыратын болады.

1 1 - б а п

Уағдаласушы Тараптар кәсіптік одақтар, діни бірлестіктер, саяси және басқалай қорлар мен басқа да мемлекеттік емес ұйымдар тәрізді қоғамдық топтар мен бірлестіктер арасында тікелей байланыстар орнату үшін мүмкіндіктер жасайтын болады. Олар осындай мемлекеттік емес ұйымдардың осы Келісім мақсаттарына

жеткізуге жәрдемдесетін ынтымақтастығын көтермелейді.

1 2 - б а п

Уағдаласушы Тараптар жастар алмасуына жәрдемдесуге және жастармен жұмыс істеу саласындағы мамандар мен жастар ұйымдары және жастарды әлеуметтік қамтамасыздандыру жөніндегі мекемелер арасындағы ынтымақтастыққа жағдай ж а с а у ғ а ұ м т ы л а т ы н б о л а д ы .

1 3 - б а п

Уағдаласушы Тараптар екі ел спортшыларының, жаттықтырушыларының, спорт жетекшілері мен спорт командаларының кездесулерін ұйымдастыруды көтермелеп отырады, сондай-ақ спорт саласындағы, соның ішінде, мектептер мен жоғары оқу орындарындағы ынтымақтастыққа жәрдемдесуге ұмтылатын болады.

1 4 - б а п

Уағдаласушы Тараптар өз аумақтарында тұрақты тұратын азаматтарға тиісінше қазақстандық азаматтарға және тегі неміс азаматтарға - олардың еркін таңдауы бойынша тілін, мәдениетін, ұлттық дәстүрлерін сақтауға және дамытуға, сондай-ақ діни рәсім жоралғыларын еркін атқаруға мүмкіндік беретін болады. Олар қолданыстағы заңдар шеңберінде екінші Уағдаласушы Тараптың осы адамдар мен олардың ұйымдарына қатысты көтермелеу шараларын жүзеге асыру мүмкіндігін қамтамасыз ететін және жеңілдететін болады және осы азаматтардың мүдделерін тиісті дәрежеде жалпы мемлекеттік және басқа бағдарламалар шеңберінде ескеретін болады.

1 5 - б а п

Уағдаласушы Тараптар аймақтық және жергілікті деңгейлердегі әріптестік ынтымақтастықты көтермелеп және жәрдемдесіп отыратын болады.

1 6 - б а п

(1) Уағдаласушы Тараптар қолданыстағы заңдар шеңберінде және олардың арасындағы келісілген шарттар негізінде өз елдерінде екінші Уағдаласушы Тараптың мәдени мекемелерін құруға жәрдемдесетін және олардың қызметін жеңілдететін б о л а д ы .

(2) 1-тармақта көзделген мәдени мекемелерге мәдени институттар мен мәдени

орталықтар, толық немесе басым түрде мемлекеттік бюджеттен қаржыландырылатын ғылыми ұйымдар мекемелері мен зерттеу орталықтары, жалпы білім беретін мектептер мен кәсіптік-техникалық училищелер, мұғалімдерді кәсіптік даярлау және біліктілігін арттыру, ересектерге білім беру, кәсіптік даярлау және қайта даярлау жөніндегі оқу мекемелері, сондай-ақ кітапханалар мен оқу залдары жатады. Осы мекемелердің іссапарға жіберілген мамандары қатарына ғылыми-мәдени және педагогика саласындағы ресми тапсырма бойынша жұмыс істейтін, жеке тапсырмамен іссапарға жіберілген мамандар теңестіріледі.

(3) Уағдаласушы Тараптардың мәдени мекемелеріне осындай мекемелер айналысатын қызметтің барлық түрін еркін өрістету мүмкіндігіне, сондай-ақ көпшіліктің осы мекемелерге және олардың іс-шараларына еркін қатысуына кепілдік беріледі.

(4) Осы баптың 1 және 2-тармақтарында көрсетілген мәдени ынтымақтастық шеңберінде ресми тапсырма бойынша іссапарға жіберілген мәдени мекемелер мен мамандардың мәртебесі осы Келісімнің Қосымшасында айқындалады. Қосымша осы Келісіммен бір мезгілде күшіне енеді.

1 7 - б а п

Уағдаласушы Тараптар бір Уағдаласушы Тараптың екінші Уағдаласушы Тарап аумағында орналасқан, заңсыз түрде тасып әкетілген мәдени құндылықтары меншік иесіне немесе оның құқықтық мұрагеріне қайтарылуы тиіс дегенге келіседі.

1 8 - б а п

Уағдаласушы Тараптардың өкілдері қажеттілігіне қарай немесе Уағдаласушы Тараптардың біреуінің тілегі бойынша мәдени алмасулардың нәтижелерін қарау үшін, сондай-ақ ұсыныстар жасау және одан ары қарайғы ынтымақтастықтың бағдарламаларын қарау үшін Аралас Комиссия шеңберінде алма-кезек Қазақстан Республикасында және Германия Федеративтік Республикасында жиналатын болады. Егжей-тегжей дипломатиялық арналар арқылы келісіледі.

1 9 - б а п

Осы Келісім оның күшіне енуі үшін қажетті ішкі мемлекеттік рәсімдердің орындалғаны туралы Уағдаласушы Тараптар бір-бірін хабардар еткен күні күшіне енеді. Келісімнің күшіне ену күні соңғы хабарламаны алған күн болып табылады.

2 0 - б а п

Осы Келісім бес жыл мерзімге жасалып отыр. Осы мерзім біткеннен

кейін Келісімнің қолданысы, егер Уағдаласушы Тараптардың ешқайсысы тиісті мерзім біткенге дейін алты ай бұрын оны жазбаша түрде бұзбайтын болса, өздігінен келесі бес жылдық кезеңдерге ұзартылатын болады.

Алматыда 1994 жылы "16" желтоқсанда әрқайсысы қазақ, неміс және орыс тілдерінде екі дана болып жасалды, сонымен бірге барлық текстердің күші бар. Қазақ және неміс тілдеріндегі текстерде айырмашылық болған жағдайда орыс тіліндегі текст айқындаушы болып табылады.

Қазақстан Республикасының   Германия Федеративтік
Үкіметі үшін   Республикасының Үкіметі үшін

Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Германия
Федеративтік Республикасының Үкіметі арасындағы "Мәдени
ынтымақтастық туралы" Келісімге
ҚОСЫМША

1. Осы Қосымшаның ережелері Келісімнің 16-бабында көрсетілген мәдениет мекемелеріне, олардың мамандарына және мәдениет, педагогика, ғылым және спорт салаларындағы екі ел арасындағы ынтымақтастық шеңберінде ресми тапсырма бойынша іссапарға жіберілген басқа да мамандарға қатысты қолданылады.

2. Іссапарға жіберілетін мамандардың саны осы мекеменің қызметі нәтижесінде жетуге болатын мақсатқа ақылға сыйымды мөлшерде сәйкес келуге тиіс.

3. (1) 1-тармақта аталған, жіберген елдің азаматтары болып табылатын мамандар, сондай-ақ олардың өздерімен бірге тұратын отбасы мүшелері қабылдаушы елдің құзыретті органдарынан осы елде алым төлемей-ақ болуға өз өтініштері бойынша рұқсат алады. Болуға рұқсат мүмкіндігіне қарай қысқа мерзімде беріледі және бүкіл қолданылу мерзімі бойында иесінің бірнеше рет келуі мен кетуіне құқық береді. Осы Келісімнің 16-бабында көрсетілген мәдениет мекемелерінде жұмыс істеу үшін іссапарға жіберілген мамандар, сондай-ақ олардың жұбайлары еңбек қызметімен шұғылдануға рұқсат алуға мұқтаж болмайды.

(2) Рұқсат беруге өтінішті 3-тармақтың 1-кіші тармағына сәйкес қабылдаушы елдің дипломатиялық немесе консулдық өкілдігіне жол жүріп кетуге дейін беру керек. Болуға

рұқсаттың мерзімін ұзарту туралы өтінішті қабылдаушы елде беруге болады.

4. Уағдаласушы Тараптар 1-тармақта көрсетілгендей және жіберген елдің азаматтары болып табылатын адамдарға, сондай-ақ олардың өздерімен бірге тұратын отбасы мүшелеріне 3-тармақтың шарттарына сәйкес және өзаралық негізінде, мұның өзі қабылдаушы елдің кіруге тыйым салатын немесе мемлекеттік қауіпсіздік тұрғысынан реттелетін аймақтар туралы заңдары мен ережелеріне қайшы келмейтін болғандықтан, өз аумағында жүріп-тұру бостандығын береді.

5. 3-тармақтың 1-кіші тармағы мен 4-тармақ тұрғысынан алғанда ерлі-зайыптылар және олармен бірге тұратын кәмелетке толмаған, үйленбеген балалар отбасы мүшелері б о л ы п т а б ы л а д ы .

6. (1) Уағдаласушы Тараптар өзаралық негізінде, сондай-ақ қолданылып жүрген заңдар мен белгіленген тәртіп шеңберінде мына заттарды әкелінуі мен кері әкетілуі үшін төленетін алымдардан босатады:

а) жабдықтар мен экспонаттар (мысалы, техникалық құралдар, жиһаздар, түсірілген фильмдер, кітаптар, журналдар, көзбен шолатын және дыбыстық материалдар), 1-тармақта аталған мәдениет мекемелерінің қызметін қамтамасыз ету үшін әкелінетін автомобильдерді қоса алғанда;

ә) жеке заттар 1-тармақта аталған адамдардың және олардың отбасы мүшелерінің көшуге дейін кемінде алты ай бұрын қолданыста болған және көшіп келгеннен кейін он екі ай ішінде қабылдаушы елдің аумағына әкелінетін автомобильдерін қоса алғанда;

б) 1-тармақта аталған адамдардың және олардың отбасы мүшелерінің жеке пайдалануларына арналған дәрі-дәрмектер, сондай-ақ почтамен келген сыйлықтар.

(2) Баж салығынсыз әкелінген заттарды тек олар босатылған баж салығы төленгеннен кейін ғана қабылдаушы елде бір қолдан екінші қолға беруге немесе сатуға б о л а д ы .

7. Уағдаласушы Тараптар 1-тармақта аталған адамдарға және олардың отбасыларына әкелінген автомобильдерді тіркеу кезінде көмек көрсетеді.

8. 1-тармақта аталған адамдардың жалақылары мен айлықтарына салық салу Уағдаласушы Тараптардың қолданылып жүрген заңдарының шарттарына және осы Келісім қолданылған кезде табыстар мен мүліктерге қосарлы салық салынуына жол бермеу туралы Қазақстан Республикасы мен Германия Федеративтік Республикасы арасында қолданылатын уағдаластықтарға байланысты.

9. (1) Мәдениет мекемелері ұйымдастыратын іс-шараларға Уағдаласушы Тараптардың азаматтары болып саналмайтын адамдар да қатысып, өнер көрсете алады.

(2) Келісімнің 16-бабының 2-тармағында аталған мәдениет мекемелері іссапарға жіберілген қызметкерлермен қатар жұмысқа жергілікті мамандарды да қабылдай алады. Жергілікті мамандардың жұмысқа кіруі мен еңбек шартын жасауы қабылдаушы Уағдаласушы Тараптың заңдарына сәйкес жүзеге асырылады.

(3) Келісімнің 16-бабының 2-тармағында аталған мәдениет мекемелері

министрліктерге, басқа да мемлекеттік мекемелерге аумақтық единицалардың әкімшіліктеріне, қоғамдық ұйымдарға, қоғамдарға, бірлестіктерге және жеке адамдарға тікелей қатынас жасай алады.

(4) Келісімнің 16-бабының 2-тармағында аталған мәдениет мекемелерінің жабдықтары, техникалық құралдар мен материалдарды қоса алғанда, сондай-ақ олардың мүліктері жіберуші Уағдаласушы Тараптың меншігі болып табылады.

10. (1) Уағдаласушы Тараптар тиісінше екінші Уағдаласушы Тараптың мәдениет мекемелеріне олардың көрсеткен қызметтері үшін қолданылып жүрген заңдар мен басқа да ережелердің шеңберінде айналымнан алынатын салыққа қатысты жеңілдіктер береді.

(2) Мәдениет мекемелеріне және олардың қызметкерлеріне салық салуға байланысты басқа да мәселелер қажет болған жағдайда нота алмасу жолымен шешіледі.

11. Уағдаласушы Тараптар қажет болған жағдайда екі елдің шарттарын ескере отырып, әкімшілік сипаттағы жеңілдік жағдайлар жөнінде келісе алады және Уағдаласушы Тараптардың бірінің өтініші бойынша нота алмасу жолымен қосымша уағдаластықтар жасаса алады.

12. 1-тармақта аталған адамдар және олардың отбасылары қабылдаушы елдің аумағында болған кезде:

- ұлттық немесе жеңілдіктер беріледі, бұл жеңілдіктерді екі Үкімет шетелдік мамандарға қолданылып жүрген заңдар мен өзге де ережелерге сәйкес береді;
- қоғамдық тәртіпсіздік салдарынан меншік бүлінген немесе жоғалған жағдайда жалпы халықаралық құқық бойынша қабылданған құқықтар беріледі.

Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Германия
Федеративтік Республикасының Үкіметі арасындағы мәдени
ынтымақтастық туралы Келісімге қол қойылуына байланысты
Х А Т Т А М А

Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Германия Федеративтік Республикасының Үкіметі бұл Келісім ішкі мемлекеттік заңдарға сәйкес оған қол қойылған күннен бастап алдын ала қолданылады деп мәлімдейді.

Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Германия Федеративтік Республикасының Үкіметі бұдан әрі Кеңестік Социалистік Республикалар Одағы мен Германия Федеративтік Республикасының Үкіметі арасындағы мәдени ынтымақтастық туралы 1973 жылғы 19 мамырдағы осы Келісімнің алдын ала қолданылатын кезінен бастап Қазақстан Республикасы мен Германия Федеративтік Республикасы арасындағы қатынастарда бұдан былай қолданылмайды деп мәлімдейді.

Бүгін қол қойылып отырған Келісімнің күшіне енген кезінен бастап Кеңестік

Социалистік Республикалар Одағының Үкіметі мен Германия Федерациялық Республикасының Үкіметі арасындағы мәдени ынтымақтастық туралы 1973 жылғы 19 мамырдағы Келісім Қазақстан Республикасы мен Германия Федеративтік Республика арасындағы қатынастарда өзінің

қолданыста болуын тоқтатады.

Алматыда 1994 жылы 16 желтоқсанда әрқайсысы қазақ, неміс және орыс тілдерінде екі дана болып жасалды, сонымен бірге барлық текстердің күші бар. Қазақ және неміс тілдеріндегі текстерде айырмашылық болған жағдайда орыс тіліндегі текст айқындаушы болып табылады.

Қазақстан Республикасының Үкіметі үшін
Германия Федеративтік Республикасының Үкіметі үшін